

MĚSTSKÝ ÚŘAD KROMĚŘÍŽ

STAVEBNÍ ÚŘAD

Oddělení státní památkové péče
767 01 Kroměříž, Velké náměstí 115

Sp.zn.: 02/062968/2022/Ku
Oprávněná úřední osoba: Ing. Kubíková Jana
Telefon.: 573 321 204
E-mail: jana.kubikova@mestokm.cz

Kroměříž, dne 13.09.2022

Město Kroměříž
Velké náměstí č.p. 115/1
767 01 Kroměříž
v zastoupení

Ing. Simona Prečanová
Odbor regionálního rozvoje
MěÚ Kroměříž
Velké náměstí č.p. 115/1
767 01 Kroměříž

ROZHODNUTÍ

Výroková část:

Městský úřad v Kroměříži, stavební úřad, oddělení státní památkové péče (dále jen „správní orgán“), věcně příslušný dle § 25 odst. 1 a § 29 odst. 2 písm. e) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní památkové péči“), místně příslušný dle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na základě žádosti žadatele, kterým je **Město Kroměříž, IČO 00287351, zastoupené Mgr. Jaroslavem Němcem, starostou města, Velké náměstí č.p. 115/1, 767 01 Kroměříž**, kterého zastupuje **Ing. Simona Prečanová, vedoucí odboru regionálního rozvoje Městského úřadu Kroměříž, Velké náměstí č.p. 115/1, 767 01 Kroměříž**, podané dne 19.07.2022 o vydání závazného stanoviska ve věci „Restaurování sousoší Krista s P. Marií, ul. Chobot, Kroměříž“, podle ustanovení § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči a § 44a odst. 3 zákona o státní památkové péči, v souladu s ust. § 67 správního řádu, vydává toto

z á v a z n é s t a n o v i s k o č. 150/22:

Restaurování „Sousoší Krista s Pannou Marií, ul. Chobot, Kroměříž“, na pozemku parc. č. 3290/3 v katastrálním území Kroměříž, přičemž sousoší je nemovitou kulturní památkou, rejstříkové číslo ÚSKP ČR 29519 / 7-6020, dle předloženého restaurátorského průzkumu a záměru „Sousoší Krista a Marie, Chobot, Kroměříž“, vypracoval: ak. soch. René Tikal, Stochovská 148, 161 00 Praha 6, datum: 10.6.2022 (*Navrženy jsou následující práce a materiály*

- očištění (regulovaná vodní pára),
- předzpevnění (organokřemičitan),
- dočištění (mikropískování v kombinaci s užitím čistících past, sádrovcové krusty budou snímány mikrodlatky, skalpely po naměkčení zábaly z hydrogenuhličitanu amonného),
- sejmutí druhotné modelace a uvolněných doplňků, spárování,
- vyjmutí zkorodované armatury a její nahrazení z nekorodující oceli,
- injektáž prasklin a trhlin,
- zpevnění (organokřemičitany),

- *plastická retuš (minerální tmel),*
- *dokumentace nápisu na kartuši (fotodokumentací, případně zhotovením otisku), ev. reverzibilní doplnění textu, zaformování a odlití do sádky pro zhotovení výdusku, popř. sekané kopie s umístěním originálu kartuše v interiéru,*
- *hydrofobizace na vodorovných partiích Funcosil SNL a Remmers BFA – preventivní ošetření proti mikrovegetaci), je*

přípustné

a pro navrhovaný restaurátorský zásah na sousoší, přičemž se jedná o umělecké dílo z kamene bez polychromie, ve smyslu § 14 odst. 8 zákona o státní památkové péči, se vlastníkoví stanovují dle § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči a dle ust. § 10 odst. 3 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon o státní památkové péči, tyto podmínky:

1. Vlastník oznámí správnímu orgánu termín zahájení restaurátorských prací v minimálně týdenním předstihu.
2. Návrh postupu tvorby kopie kartuše s popisem způsobu kotvení na originál bude před realizací předložen k vydání závazného stanoviska. Složkám památkové péče, MěÚ Kroměříž a NPÚ ÚOP v Kroměříži, bude oznámena informace o uložení originálu kartuše (místo a způsob uložení).
3. Bude vyhotovena závěrečná restaurátorská zpráva v souladu s § 10 odst. 4 vyhl. č. 66/1988 Sb., v platném znění, která bude předána NPÚ ÚOP v Kroměříži v termínu do jednoho měsíce po dokončení restaurátorských prací.

Účastník řízení: Město Kroměříž, IČO 00287351, zastoupené Mgr. Jaroslavem Němcem, starostou města, Velké náměstí č.p. 115/1, 767 01 Kroměříž, které na základě plné moci zastupuje Ing. Simona Prečanová, vedoucí odboru regionálního rozvoje Městského úřadu Kroměříž, Velké náměstí č.p. 115/1, 767 01 Kroměříž.

Odůvodnění:

Sousoší Krista s Pannou Marií, ul. Chobot, Kroměříž, na pozemku parc. č. 3290/3 v katastrálním území Kroměříž, je nemovitou kulturní památkou evidovanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstř. č. 29519 / 7-6020. Současně se nachází v Městské památkové rezervaci Kroměříž, prohlášené Výnosem Ministerstva kultury ČR ze dne 8.9.1978, č.j.15869/78-VI/1. Z uvedeného důvodu se na předmětnou akci v plné míře vztahují podmínky zákona o státní památkové péči.

Dnem podání žádosti bylo v předmětné věci zahájeno správní řízení vedené pod spis. zn. 02/062968/2022/Ku. Předložený návrh obsahuje popis památky, její historii, popis aktuálního stavu před zahájením restaurátorských prací a restaurátorský záměr s předpokládanými technologickými prostředky. Součástí je také protokol o stanovení obsahu vodorozpustných solí z odebraného vzorku předmětného sousoší, datum: 17.05.2022 a zákresy poškození do fotografie (s vyznačením druhotných doplňků, míst s výskytem mechů a lišejníků a částí se zvětřalým povrchem). Bližší popis navrhovaných postupů a použitých materiálů je uveden ve výrokové části rozhodnutí. Posuzovaný návrh zmiňuje mj. také absenci svatozáří s tím, že jejich případné osazení má být stanoveno po průzkumu z lešení a pouze v případě, že bude nalezena historická dokumentace. Tato v rámci řízení předložena nebyla, případný návrh musí být odsouhlasen samostatným závazným stanoviskem.

Popis sousoší a památkové hodnoty dle Památkového katalogu:

- Kamenné sousoší pocházející z roku 1696, původně situované u bývalého františkánského kláštera, v roce 1952 přenesené na zatravněnou plochu v ulici Chobot. Skulptura sestává z mohutného podstavce, korunovaného sochami Ježíše Krista a Panny Marie.
- Architekturu tvoří podnož vyrovnávající terén, na které spočívá podstavec mensy s mírně předsazenou středovou částí. Tato část je zakončena horizontálně krací profilovanou deskou, z níž vyrůstá stupňovitý barokní podstavec na čelní straně s reliéfem zrcátka. Na profilované krycí desce mensy jsou po stranách situovány figury /pravá strana - sv. Jan Evangelista, levá strana - socha Panny Marie/.
- Kvalitní manýristická sochařská práce z konce 17. století, dílo sochaře J. B. Dieussarda.

Správnímú orgánu jsou známy všechny podstatné skutečnosti a žádost poskytuje dostatečný podklad pro posouzení, proto bylo upuštěno od ústního jednání spojeného s místním šetřením. Předchozí restaurátorský zásah na soše proběhl v roce 1999, na základě závazného stanoviska OkÚ Kroměříž č.j. RR-403/14385/99/KR ze dne 24.06.1999; práce provedl restaurátor Dimitrij Neuwirth, zodpovědný restaurátor: Josef Krososka. Rekonzervace památky proběhla v roce 2004. Aktuálně provedený průzkum prokázal několik typů poškození originální hmoty kamene. Závěr restaurátorského průzkumu konstatuje následující /citace/:

„Průzkum prokázal několik typů poškození originální hmoty. Na sochách se nalézají rozsáhlé plochy degradovaných partií kamene. Na podmodelovaných partiích jsou viditelné krystaly sádrovcových krust. Na draperiích soch jsou čitelné praskliny a trhliny, především v partiích doplňovaných na rozhraní tmelů a kamene. V těchto místech dochází k zatékání dešťové vody, která může v kombinaci s mrazovými cykly způsobit další poškození.

Z chemicko-technologického průzkumu vyplynulo, že především v části podstavce se nalézají lehce vyšší hodnoty vodorozpuštěných solí (dusičnanů), které pravděpodobně způsobují postupnou degradaci originální hmoty a její ubytěk. Poškození podstavce je pravděpodobně způsobeno kombinací několika příčin. K erozi povrchu pravděpodobně dochází vyplavováním jílovitého tmelu pískovce, další vliv na poškození mají pravděpodobně i historické zásahy především louhováním, nebo v zimních měsících solením. Tmavé vrstvy uzavírají vlhkost pod povrchem kamene a v kombinaci s mrazovými cykly a zasolením způsobují oddělování povrchových vrstev modelace.

V minulosti došlo také k opravám spár tvrdým tmelem na cementové bázi, které jsou dnes v některých partiích uvolněné a vypadané.“

Správní orgán si opatřením ze dne 20.07.2022 k předloženému návrhu vyžádal písemné vyjádření NPÚ ÚOP v Kroměříži (v souladu s ust. § 14 odst. 6 zákona o státní památkové péči). Toto vyjádření bylo vydáno pod č.j. NPU-373/60960/2022 dne 05.08.2022, doručeno Městskému úřadu Kroměříž bylo dne 08.08.2022. NPÚ ÚOP v Kroměříži ve vyjádření konstatuje, že posuzované práce budou v souladu se zájmem ochrany ve vyjádření uvedených kulturněhistorických hodnot, budou-li splněny následující podmínky:

1. *Bude-li zhotovena kopie nápisové kartuše na sarkofágu, je třeba předem vypracovat postup tvorby kopie (sekaná/výdusek), včetně způsobu kotvení kopie na originál a předložit jej odborné složce státní památkové péče k vydání nového písemného vyjádření. Odborné organizaci bude předložen i dokument o případném uložení originálu (místo a způsob uložení).*
2. *V případě jakéhokoli nálezů, který se objeví v průběhu restaurování a který by měl vliv na změnu postupu restaurování, bude bezprostředně svolán kontrolní den za účasti obou složek státní památkové péče, zástupce vlastníka a restaurátora.*
3. *Po ukončení restaurátorských/konzervátorských prací bude v rámci předávacího řízení zástupci NPÚ ÚOP v Kroměříži, nejpozději však do měsíce po ukončení prací, odevzdán jeden exemplář závěrečné restaurátorské zprávy, a to minimálně v rozsahu a struktuře dané Vyhláškou č. 66/1988 Sb.*

Stanovené podmínky jsou zdůvodněny následovně /citace/:

„Předložený restaurátorský záměr navrhuje koncept, technologii i materiály běžně užívané v rámci restaurování uměleckých děl obdobné povahy, které jsou státní památkovou péčí akceptovatelné.

Z předloženého vyhodnocení laboratorní analýzy vyplývá, že míra zasolení je zanedbatelná, odsolovací procesy by byly v daném případě nadbytečné.

Vzhledem k výrazně poškozenému nápisu na kartuši podstavce navrhuje restaurátor variantnost řešení. Bud' přistoupí k nápisu kartuše konzervačním způsobem, což obnáší po její předchozí důkladné dokumentaci (s možností zaformování reverzibilně doplněného textu) následné zakonzervování a ponechání originálu in situ ve stávající destruované a nečitelné podobě, anebo bude zhotovena její kopie. Kopii lze provádět buď formou odlitku z umělého kamene, nebo sekáním z kamene přírodního. Z pohledu památkové péče jsou akceptovatelné všechny varianty, přičemž ale doporučujeme zhotovit kopii, a to z důvodu, že nápisy na sochách a jejich podstavcích jsou velmi významným nositelem informace o dílu samotném, jeho vzniku, popřípadě objednateli. V daném případě, navzdory destrukci nápisu, je jeho znění známo a formální podoba písma se dá stále z originálu dobře odvodit. Nápisovou kartuš lze tedy dobře rehabilitovat. Obě reprodukční techniky, ať už formou sekané kopie, či odlitku, jsou z pohledu památkové péče akceptovatelné. Bude-li záměrem vlastníka zhotovit kopii, což doporučujeme, je třeba předem specifikovat techniku reprodukce, postup prací a způsob kotvení nové kartuše na originál. K dokumentaci bude vydáno nové písemné vyjádření odborné organizace. Bude-li originální kartuš sejmuta a deponována, je třeba odborné organizaci předložit k archivaci dokumentaci místa a způsobu uložení (podmínka č. 1).

Jelikož je restaurování živým procesem a nelze předem poznat veškeré skutečnosti, které jej mohou ovlivnit, stanovujeme podmínku č. 2 o nutném svolání kontrolního dne, popřípadě konzultačního setkání v případě, že se vyskytnou skutečnosti, které nebyly poznány v rámci průzkumu k přípravě restaurátorského záměru.

Po dokončení restaurování je třeba vypracovat závěrečnou restaurátorskou zprávu. Zpracování restaurátorské zprávy a její uložení v NPÚ je nezbytné jak pro kontrolu úspěšnosti zásahu v průběhu času, tak i pro další péči o dotčenou památku. Požadavek na odevzdání závěrečné restaurátorské zprávy odborné organizaci státní památkové péče má oporu v § 14 odst. 9 zákona č. 20/1987 o státní památkové péči a vychází z ust. § 10 odst. 3 písm. C) prováděcí Vyhlášky č. 66/1988 Sb. (podmínka č. 3).

○ *Doporučení:*

Doporučujeme, aby restaurátorská zpráva byla vypracována dle metodického listu NPÚ č. 4/2006 ze dne 4.9. 2006, č.j. NPÚ 302/6662/2006 (viz památkové listy 22/2006).

○ *Upozornění:*

Upozorňujeme, že restaurátorské práce může provádět pouze restaurátor, který je držitelem příslušného oprávnění Ministerstva kultury ČR podle § 14 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, nebo státní příslušník jiného členského státu EU než ČR, pokud mu byla Ministerstvem kultury ČR uznána odborná kvalifikace a jiná způsobilost a zároveň uděleno povolení k restaurování v příslušné specializaci, anebo státní příslušník jiného členského státu EU než České republiky, který restaurátorskou činnost provádí ojediněle nebo dočasně a v souladu s ustanovením § 14b odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, svůj záměr provést restaurování oznámí Ministerstvu kultury ČR.

○ *Charakteristika věci / objektu / území:*

Sousoší Krista a Panny Marie zhotovil Jean Baptista Dieussart v roce 1696 na objednávku místního syndika Sinapiho, který mu za zakázku údajně nikdy nezaplatil. Sousoší mělo původně pravděpodobně stát v prostoru dnešní ulice Tovačovského a v polovině 20. století bylo přesunuto na stávající místo do ulice Chobot. Z poloviny 20. století, konkrétně z roku 1952 pochází i stávající monumentální sarkofágový podstavec z božanovského pískovce.“

○ *Současný stav poznání dotčených chráněných kulturně-historických hodnot:*

Mezi chráněné památkové hodnoty patří nejen hmotná podstata, ale i detaily architektonických a dekoračních prvků, ikonografie a případné zbytky historické polychromie. Sousoší Setkání Krista s Pannou Marií je dílem uměleckým v kameni bez polychromie.“

Účastníkům řízení byla oznámením ze dne 12.08.2022 dána možnost seznámit se s podklady řízení ve smyslu ust. § 36 správního řádu. Účastník řízení této možnosti využil a k předloženým podkladům řízení nevzneshl žádné námitky, konkrétní variantu prací na kartuši zvolil při vlastním restaurování. Protokol ze dne 17.08.2022 o seznámení s podklady je součástí spisu.

Správní orgán, ve smyslu ust. § 29 odst. 2 písm. g) zákona o státní památkové péči, vykonává dozor při obnově kulturních památek z hlediska státní památkové péče. Z důvodu naplnění tohoto zákonného ustanovení je vyžadováno v bodě 1) výroku tohoto závazného stanoviska, aby vlastník oznámil správnímu orgánu započetí prací v minimálně týdenním předstihu.

Vypořádání podmínek písemného vyjádření NPÚ ÚOP v Kroměříži ze dne 05.08.2022:

Ad1) Podmínka byla zohledněna v bodě 2 výrokové části rozhodnutí, správní orgán stanovil vlastníkově návrh postupu tvorby kopie kartuše s popisem způsobu kotvení na originál předložit před realizací k vydání závazného stanoviska. Složkám památkové péče, MěÚ Kroměříž a NPÚ ÚOP v Kroměříži, má být oznámena informace o uložení originálu kartuše.

Ad2) Uvedená podmínka odborného vyjádření do výroku tohoto rozhodnutí zahrnuta nebyla, a to vzhledem k tomu, že povinnost informovat o všech nových skutečnostech správní orgán vyplývá vlastníku přímo ze zákona o státní památkové péči.

Ad3) Podmínka byla zohledněna v bodě 3 výrokové části rozhodnutí.

Vzhledem k zájmům státní památkové péče na předmětné kulturní památce, po posouzení žádosti a předloženého návrhu, na základě všech shromážděných poznatků, na základě odborného vyjádření Národního památkového ústavu, územní odborné pracoviště v Kroměříži, dle § 14 odst. 6 zákona o státní památkové péči, bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí.

Poučení o odvolání:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podle ust. § 81 odst. 1, § 83 a § 86 odst. 1 správního řádu podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho oznámení k Odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Zlínského kraje podáním u zdejšího správního orgánu.

V odvolání se uvede, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo. Odvoláním lze napadnout výrokovou část rozhodnutí, jednotlivý výrok nebo jeho vedlejší ustanovení. Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřípustné.

Odvolání se podává s potřebným počtem stejnopisů tak, aby jeden stejnopis zůstal správnímu orgánu a aby každý účastník dostal jeden stejnopis. Nepodá-li účastník potřebný počet stejnopisů, vyhotoví je správní orgán na náklady účastníka.

otisk úředního razítka

Ing. Hana Kubáčková
vedoucí stavebního úřadu
Městského úřadu Kroměříž

(opatřeno elektronickým podpisem)

Obdrží:

Městský úřad Kroměříž, Odbor regionálního rozvoje, IDDS: bg2bfur
sídlo: Velké náměstí č.p. 115/1, 767 01 Kroměříž 1

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Kroměříži, IDDS: 2cy8h6t
sídlo: Riegrovo náměstí č.p. 3228/22, 767 01 Kroměříž 1